

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Zuzany Vaňkové

Poškozený v trestním řízení a jeho procesní práva

Rigorózní práce Mgr. Zuzany Vaňkové o rozsahu 128 stran textu (205 normostran) zpracovává velmi aktuální a důležité trestně-procesní téma o důležitém subjektu trestního řízení, který má tradičně postavení strany a jehož pozice se v tomto desetiletí výrazně posílila. Dvě největší změny, kterých si autorka odpovídajícím způsobem všimá, v tomto ohledu představují rozšíření soukromoprávních nároků, kterých se může poškozený v trestním řízení domáhat (náhrada škody, nemajetkové újmy a vydání bezdůvodného obohacení) a následné přijetí zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých dalších zákonů. Nutno předeslat, že autorka se se zpracováním tohoto nelehkého tématu úspěšně vypořádala a k obhajobě předložila práci, která je z formálního i obsahového hlediska na velmi dobré úrovni.

Předložený text se dělí celkem do pěti kapitol, kterým předchází úvod a po nichž následuje závěr. Práce obsahuje dále podrobný seznam pramenů, a to jak literárních, tak judikатурních, české resumé, dále abstrakt, název práce a klíčová slova v českém a anglickém jazyce. Práce je rozdělena systematicky a logicky správně. Autorka pracuje s dostatečným množstvím českých pramenů, i když některé tradiční prameny chybí.

Práce je kvalitním právním rozbořem současné právní úpravy (především kvalitní syntézou poznatků nauky a praxe, někdy i zdařilou vlastní analýzou problémů). Rigorozantka přistupuje k současné právní úpravě kriticky a snaží se vytipovat oblasti, v nichž by mělo dojít k posílení práv osoby poškozené (např. dlouhodobě kritizovaný nedostatek v absenci práva poškozeného podat odpor proti trestnímu příkazu; autorka zde poukazuje nejen na závěry trestněprávní nauky, ale činí i poměrně zdařilou analogii s civilním procesem). Aby práce měla hlubší teoretický (vědecký) význam, měla autorka pracovat i se zahraniční literaturou, která v práci zcela absentuje.

Z hlediska obsahového však oceňuji, že se autorka neomezila na pouhý popis procesních práv a povinností poškozeného, ale snaží se vnímat jeho postavení v rámci celého odvětví trestního práva, o čemž svědčí například o možnosti svémocného (svépomocného) jednání osoby, která je zasažena trestným činem (hmotněprávní institut nutné obrany), a dokonce v rámci celého právního řádu (argumentace občanskoprávní úpravou o svémoci v případě zadržení pachatele přestupku).

Předložená rigorózní práce je i na velmi dobré formální úrovni. Všechny kapitoly a podkapitoly jsou svým obsahem a kvalitou vyvážené a poskytují dobrý obraz o české právní úpravě. Autorka s prameny (literaturou i judikaturou) pracuje v souladu s etickými a odbornými standardy, jež jsou vyžadovány u tohoto druhu prací. Dodržuje základní zásady práce s prameny – poctivost při používání pramenů a jednotnost citačního aparátu. Pochvalu zaslouží vyjadřování autorky, které je většinou velmi čtivé, pouze na několika málo místech se vyskytují neobratné jazykové formulace (bohužel někdy i v nadpisu, srov. na str. 19: „rozlišení oproti pojmu poškozeného“)

Rigorózní práce jako celek je na velmi dobré úrovni. Autorka dokázala vyložit velmi přesvědčivě složitou látku vztahující se k postavení poškozeného v českém trestním řízení.

Závěrem uvádím, že rigorózní práce Mgr. Zuzany Vaňkové je velmi dobrým zpracováním zvoleného tématu a splňuje předpoklady k úspěšné obhajobě. Autorka prokázala přehled v problematice a schopnost soustavné a systematické práce.

Rigorozantka by se při obhajobě mohla vyjádřit k možnosti uplatňovat jako náhradu škody dluh vůči třetí osobě, který poškozenému vznikl v důsledku trestného činu a který poškozený dosud neuhradil.

V Praze dne 21. května 2019

JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.